

Innhold

Forord	5
Kapittel 1	
Innledning	13
Formål	13
Begrepsbruk	14
Framgangsmåte og struktur	16
Kapittel 2	
Velferd - ulike perspektiver	20
Innledning	20
Velferd som preferanseoppfyllelse og nyttemaksimering	23
Velferd som lykke og tilfredshet	25
Velferd som behovsdekning	27
Velferd som frihet	34
Objektive lister	43
Konklusjon og sammenfatning	44
Kapittel 3	
Levekår - ulike perspektiver	47
Innledning	47
Ressurs og arena	49
Levekår som politiske størrelser	52
Levekår som normative idealer	53
Objektive indikatorer på levekår	54
Nyere perspektiver på ressurser: Kapitalformer	55
Aggregeringsproblemet	57
Sosial eksklusjon	58
Liten hopning - et rettferdig samfunn?	60

Nyere studier av hopning	61
Konklusjon og sammenfatning	64

Kapittel 4

Subjektiv livskvalitet - ulike perspektiver	66
Innledning	66
Livskvalitet som subjektivt velvære	68
Livskvalitet som eudaimonia	71
Livskvalitet som flerdimensjonalt fenomen	77
Følelsenes sosiologi	81
Konklusjon og sammenfatning	85

Kapittel 5

Velferd og verdier	87
Innledning	87
Likhet	87
Likhet som del av teorier om rettferdighet: John Rawls	89
Hvilke goder skal fordeles rettferdig? Sen versus Rawls	93
Omfordeling i strid med frihet?	94
Urettferdighet som undertrykkelse	95
Andre verdier	96
Konklusjon og sammenfatning	97

Kapittel 6

Alternativer til BNP?	100
Innledning	100
BNP som velferds mål	101
Fornyelsen av den sosiale indikatorbevegelsen	102
Teoretisk rammeverk for et alternativ	106
Nasjonale systemer for sosial rapportering og måling av livskvalitet	116
Velferdsindekser på nasjonalt nivå: HDI	120
Andre nasjonale velferdsindekser	123
Nasjonale indekser som kombinerer velferd og miljø	124
Velferdsindekser på individnivå	127
Konklusjon og sammenfatning	128

Kapittel 7

Kan vi vite hvordan andre har det? 130

Innledning 130

Bruk av registre og foreliggende statistikk 131

Muligheter og problemer i bruken av registerstatistikk 132

Intervjuundersøkelser om levekår 134

Måleproblemer og fallgruver i levekårsundersøkelser 136

Intervjuundersøkelser om livskvalitet 145

Måleproblemer og fallgruver i undersøkelser av livskvalitet 147

Kartlegging av følelser gjennom *Experience Sampling* (ESM) 151

Supplerende metoder 154

Konklusjon og sammenfatning 156

Kapittel 8

Forholdet mellom levekår og livskvalitet 158

Innledning 158

Forklaringer på manglende samsvar 160

Sammenhenger på individnivå 163

Effekter av livskvalitet på levekår 174

Lykkebringende vekst? 177

Ulikhet og andre makrofaktorer 184

Konklusjon og sammenfatning 190

Kapittel 9

Levekårsutviklingen I: Økonomi og arbeid 193

Innledning 193

Inntekt og formue 194

Hva er fattigdom? 195

Utviklingen av fattigdom og lavinntekt over tid 201

Arbeidstilknytning og arbeidsmiljø 214

Stadig flere på trygd? 222

Arbeidsmiljø 225

Konklusjon og sammenfatning 232

Kapittel 10

Levekårsutviklingen II: Utdanning og kunnskap 236

Innledning 236

Utdanningsnivå 237

Frafall i videregående utdanning 238

Frafall i høyere utdanning	240
Sosiale ulikheter	240
Barnehager	242
Kunnskaper og ferdigheter	243
Konklusjon og sammenfatning	246

Kapittel 11

Levekårsutviklingen III: Helse og levealder	247
Innledning	247
Hva er helse?	248
Dødelighet og levealder	249
Sosiale ulikheter i levealder	250
Selv mord og drap	255
Utviklingen i sykkelighet	256
Hvordan sosial ulikhet i helse oppstår	261
Konklusjon og sammenfatning	267

Kapittel 12

Bedre livskvalitet? I: Lykke, tilfredshet og psykiske problemer	269
Innledning	269
Har nordmenn blitt lykkeligere og mer tilfredse?	269
Hvem er de lykkelige og tilfredse?	278
Utviklingen i psykisk helse	285
Hvem har dårlig psykisk helse?	291
Sosiale årsaker til psykiske problemer	294
Konklusjon og sammenfatning	298

Kapittel 13

Bedre livskvalitet? II: Sosial tilhørighet og kapital	302
Innledning	302
Perspektiver på sosial tilhørighet	302
Perspektiver på sosial kapital	305
Tilhørighet og fellesskap i Norge	308
Ensomhet og isolasjon i Norge	319
Sosial kapital i Norge	324
Konklusjon og sammenfatning	329

Kapittel 14

Levekår og livskvalitet for barn og unge 331

Innledning 331

Utviklingen av levekårene 333

Utviklingen av livskvaliteten 336

Internasjonale sammenligninger 343

Konklusjon og sammenfatning 347

Kapittel 15

Konklusjon og sammenfatning 349

Sentrale utviklingstrekk 349

Verdens beste? 353

Politiske utfordringer 357

Er livskvalitetsperspektivet politisk anvendelig? 360

Litteraturliste 365

Emne- og navnerregister 405